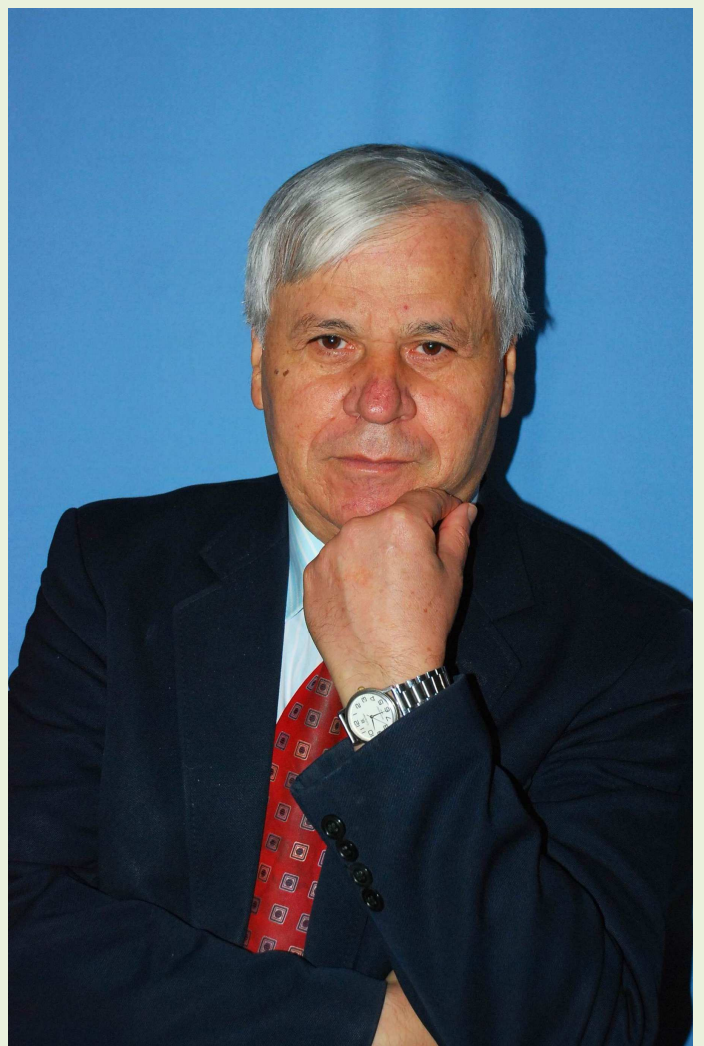

STAN V. CRISTEA

- istoric literar, poet, publicist -

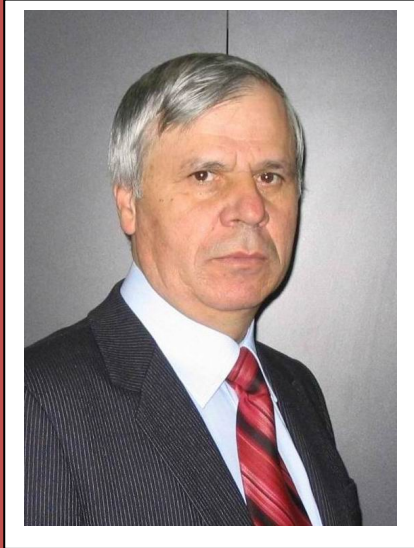

*„Nu biruința este frumoasă,
nu biruința este sublimă,
ci drumul până la ea.”*

Vasile Pârvan

STAN V. CRISTEA

- biografia -

- **Stan V. Cristea** (n. 16 martie 1950, în comuna Sfințești, județul Teleorman) a urmat clasele primare la Răteasca-Sfințești (1957-1961), clasele gimnaziale la Sfințești (1961-1965), studiile liceale la Roșiorii de Vede (Liceul Teoretic nr. 2, 1965-1969), iar studiile postliceale la București (Școala Postliceală de Stenodactilografie și Secretariat, 1969-1970); este licențiat al Universității din București – Facultatea de Istorie-Filosofie (1975-1980, specializarea Filosofie-Istorie) și absolvent de master în Managementul bunurilor culturale al Facultății de Istorie (2006-2008) a aceleiași universități.
- A lucrat ca stenodactilograf, profesor suplinitor, muncitor și funcționar în diferite instituții și întreprinderi (1970-1980), iar din 1980 a activat în domeniul administrației culturale, ca instructor (1980-1989) și instructor principal (1989-1990) pentru literatură, artă plastică și artă fotografică la Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare Teleorman, consilier teritorial (1990-1995), consilier (1995-1997) și consilier teritorial șef (1997-2001) la Inspectoratul pentru Cultură al județului Teleorman, director executiv (2001-2006) și consilier superior (2006-2015) la Direcția pentru Cultură a județului Teleorman.
- Din 1978 locuiește în municipiul Roșiorii de Vede. Are însă prieteni în diferite orașe din județ și din țară.
- În 1992 a călătorit în interes cultural în Turcia, Siria, Iordania și Egipt.
- A debutat publicistic cu versuri, în ziarul *Teleormanul* (1968), editorial debutând, ca poet, cu volumul *Vârsta mă arde* (1987).
- A realizat microrevista de poezie *Zenit* (Sfințești, 1972), a inițiat și realizat publicația *Pagini teleormănene* (Alexandria, 1988-1989), a fondat și condus, ca redactor șef, revista *Meandre* (Alexandria, 1998-2010), iar din 2017 este secretar de redacție al revistei *Caligraf* (Alexandria).
- A colaborat cu versuri, note, articole, studii și cronici literare la: „*Teleormanul*”, „*Teleormanul-supliment*”, „*Tribuna Teleormanului*”, „*Teleormanul liber*”, „*Drum*”, „*Administrația Publică Locală*”, „*Alexandria*”, „*Informația Teleormanului*”, „*Opinia Teleormanului*”, „*Trepte*”, „*Cenaclu*”, „*Teleormanul literar*”, „*Pagini teleormănene*”, „*Azi*”, „*Moromeții*”, „*Carul solar*”, „*Moromețiana*”, „*Placebo*”, „*Impressum*”, „*Ecouri dunărene*”, „*Meandre*”, „*Caligraf*”, „*Biserica Ortodoxă*”, „*Amfiteatru*”, „*Lucaefărul*”, „*România literară*”, „*Argeș*”, „*Familia*”, „*Tribuna*”, „*Mozaicul*”, „*Sud*”, „*Litere*”, „*Pro Saeculum*”, „*Ex Ponto*”, „*Bucureștiul literar și artistic*”, „*EuroMuseum*”, „*Oglinda literară*”, „*Cronica veche*”, „*Banchetul*”, „*Antares*”, „*Biblioteca Septentrionalis*”, „*Amurg sentimental*”, „*Agora literară*”, „*13 Plus*”.
- Activând în domeniul culturii, a contribuit la inițierea și organizarea festivalurilor naționale de literatură „*Marin Preda*” (1982-2003, 2011-2020) și „*Zaharia Stancu*” (1983-2004), a *Colocviului național „Constantin Noica - devenirea întru ființă”* (1992), a „*Zilelor Eminescu în Teleorman*” (2000 și 2004), a „*Zilelor Culturii și Artei în Teleorman*” (2003-2005) și a „*Salonului Cărții cu Autograf*” (2003).
- Din 2006 este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala București – Critică, Eseistică și Istorie literară.
- A primit Premiul Revistei „*Caligraf*” (2004, 2007, 2011, 2012, 2013) și Premiul special al Filialei București – Critică, Eseistică și Istorie literară a Uniunii Scriitorilor din România (2016).

STAN V. CRISTEA

- cărți publicate -

• Volume de istorie literară:

1. **Județul Teleorman: Dicționar biobibliografic. Cultură, artă, știință**, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, 752 p.;
2. **Eminescu și Teleormanul**, Alexandria, Ed. Tipoalex, 2000, 192 p. + XVI pl. cu portr. și ilustr.;
3. **Eminescu și Teleormanul**, ed. a doua, rev. și adăug., Alexandria, Ed. Rocriss, 2004, 328 p. + XVI pl. cu portr. și ilustr.;
4. **Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni**, Alexandria, Ed. Rocriss, 2005, 526 p. cu portr.;
5. **Constantin Noica. Repere biobibliografice**, București, Ed. RCR Editorial, 2009, 254 p.;
6. **Constantin Noica. Repere biobibliografice**, ed. a doua, rev. și adăug., București, Ed. RCR Editorial, 2011, 612 p.;
7. **Marin Preda. Repere biobibliografice**, București, Ed. RCR Editorial, 2012, 612 p.;
8. **Fotografii la perscop. Secvențe de istorie literară**, Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2013, 202 p. + XX pl. cu ilustr.;
9. **Eminescu și Teleormanul**, ed. a treia, rev. și adăug., Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2014, 565 p. + XXIV pl. cu ilustr.;
10. **Secvențe de istorie literară**, Iași, Ed. TipoMoldova, 2014, 180 p.;
11. **Marin Preda. Portret între oglinzi**, Craiova, Ed. Aius, 2015, 280 p. + CXVI pl. cu ilustr.;
12. **Marin Preda. Anii formării intelectuale (1929-1948)**, Craiova, Ed. Aius, 2016, 352 p. + CXX pl. cu ilustr.;
13. **Marin Preda. Repere biobibliografice**, ed. a doua, rev. și adăug., Craiova, Ed. Aius, 2017, 792 p.;
14. **O revisită din Sud: „Meandre” (1998-2010). Bibliografie**, Craiova, Ed. Aius, 2018, 161 p. + 8 pl. cu ilustr.;
15. **Marin Preda. Anii formării intelectuale (1929-1948)**, ed. a doua, rev. și adăug., Craiova, Ed. Aius, 2019, 485 p. + CLXXII pl. cu ilustr.;
16. **Literatură de ieri, literatură de azi. Cronici literare (2013-2019)**, Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2019, 314 p.;
17. **Eminescu și Teleormanul. Un caz pentru istoria literară**, Craiova, Ed. Aius, 2020, 622 p. + XXXII pl. cu ilustr.;
18. **N-am fost singur. Scrisori primite: 1987-2020**, Craiova, Ed. Aius, 2021, 684 p.;

• Volume de versuri:

19. **Vârsta mă arde**, [poezii], București, Ed. Litera, 1987, 56 p.;
20. **Străluminări**, poeme, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, 64 p.;
21. **Neliniște și fluturi**, poemozii, Alexandria, Ed. Tipoalex, 1999, 64 p.;
22. **Stemele din lauri**, [poemozii], București, Ed. Muzeul Literaturii Române, 2005, 65 p.;
23. **Rătăcirii în ispită**, [poemozii], București, Ed. Muzeul Literaturii Române, 2005, 65 p.;
24. **Aprinderea de vise**, [poemozii], București, Ed. Muzeul Literaturii Române, 2005, 65 p.;
25. **Turla vederii**, poemozii & desene, București, Ed. RCR Editorial, 2010, 284 p. cu ilustr.;

• Volume de publicistică:

26. **Introducere în istoria culturală a județului Teleorman**, Alexandria, Ed. Rocriss, 2002, 463 p. + XVI pl. cu ilustr.;
27. **Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman**, Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2006, 156 p. cu ilustr.;
28. **Tradiția Călușului în județul Teleorman. De la ritual la spectacol**, Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2008, 356 p. + 40 pl. cu ilustr.;
29. **Valori arhitecturale din județul Teleorman**, Craiova, Ed. Aius PrintEd, 2012, 231 p. + XXIV pl. cu ilustr.;
30. **Tradiția Călușului în județul Teleorman. De la ritual la spectacol**, ed. a doua, rev. și adăug., Craiova, Ed. Aius, 2020, 428 p. + LX pl. cu ilustr. + 2h;

• Volume în colaborare:

31. **Publicații periodice roșiorene. 1894-1974. Catalog bibliografic**, Alexandria, Inspectoratul pentru Cultură al județului Teleorman, 1993, 32 p.;
32. **Publicații periodice alexăndrene. 1889-1994. Catalog bibliografic**, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1994, 80 p.;
33. **Alexandria: 160 de ani. Monografie**, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1994, 208 p. cu ilustr. (și coordonator al lucrării);
34. **Monografia județului Teleorman**, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1998, 464 p. cu tab. și hărți + XVI pl. cu ilustr. (și coordonator al lucrării);
35. **Monumente de arhitectură din județul Teleorman**, Alexandria, Inspectoratul pentru Cultură al județului Teleorman, 1998, 69 p. + VIII pl. cu ilustr.;

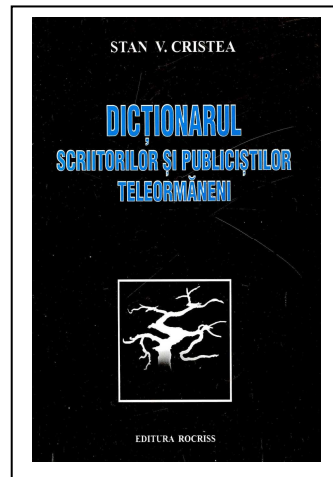
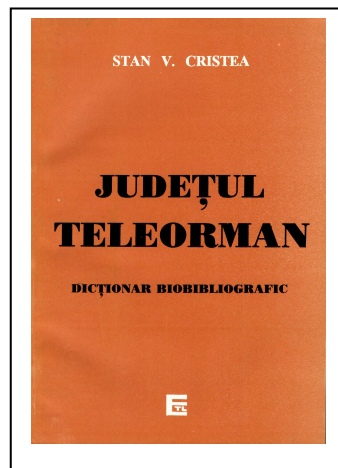
• Ediții:

36. xxx, **Paisprezece Poeți din Sud**, antologie de versuri, Alexandria, Ed. Tipoalex, 2001, 152 p. cu portr.;
37. xxx, **Unsprezece Prozatori din Sud**, antologie de proză, Alexandria, Ed. Tipoalex, 2001, 184 p. cu portr.;
38. xxx, **Șase Publiciști din Sud**, antologie de publicistică, Alexandria, Ed. Tipoalex, 2001, 160 p. cu portr.;
39. xxx, **Marin Preda. Confesiune și romanesc**. Volum dedicat împlinirii a 35 de ani de la moartea scriitorului, [eseuri, cronici literare, evocări], Craiova, Ed. Aius, 2015, 142 p.

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- istorie literară -

„*Județul Teleorman. Dicționar biobibliografic* este, după știința noastră cea mai cuprinzătoare lucrare de acest gen tipărită până acum în literatura românească de specialitate. (...) Prin dicționarul teleormănean, bibliografia locală intră în zona maturității ca parte esențială în alcătuirea bibliografiei generale naționale.”

Emil Vasilescu,

Dicționar biobibliografic teleormănean,
Biblioteca, VII, 3, 1997, p. 86

„Suntem bogați sau săraci și prin scrisorile pe care le primim sau le dăruim. Fără ele, din punct de vedere intelectual sau emoțional, suntem mai săraci. Teleormănenii pot citi acest *Dicționar* (da, și dicționarele se citesc!) ca pe o scrisoare adresată, cu dragoste și dăruire, mai ales lor. E o scrisoare de preț. Valorează ca semn al unor structuri de identitate. Fără ea, am fi fost mai săraci.”

Paula Diaconescu,

Neuitarea Teleormanului,
Meandre, I, 1, 1998, p. 9

„Stan V. Cristea e (...) un om pentru care cartea e o valoare în sine, o sursă de bucurii continue și inepuizabile. O carte precum aceasta, *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*, poate înspăimânta – gândind efortul, scotocirea prin arhive și, mai ales, dominarea și ordonarea informației care trebuie să capete coerență, logică. Sunt calități ale stilului care-i atestă spiritul raționalist, clasic prin rigoare, scrupulozitate și acribie – claritate, precizie, proprietate, puritate, concizie. Aceștia li se adaugă firescul, nu neapărat ca excepție, naturalețea, simplitatea, demnitatea.”

Ana Dobre,

Autori teleormăneni,
Luceafărul, 30-31, 2005, p. 14

„*Dicționarul scriitor și publiciștilor teleormăneni*, realizat de Stan V. Cristea, merită a fi elogios apreciat, reprezentând o sursă informațională de însemnătate majoră pentru istoria generală a literaturii române, de la origini până în contemporaneitate și în perspectiva viitorului.”

Teodor Vârgolici,

O remarcabilă contribuție de istorie literară,
Sud, 8, 7-8, 2005, p. 8

„O notă cu totul aparte în peisajul dicționarelor regionale o aduce Stan V. Cristea prin *Județul Teleorman. Dicționar biobibliografic. Cultură, artă, știință* (Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, 752 p.) și *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni* (Alexandria, Ed. Rocriș, 2005, 536 p.), lucrări care s-au constituit în urma unei ample și bogate documentări, autorul lor fiind un autentic cercetător și cunoscător al județului despre care scrie, și despre care a mai publicat și alte lucrări...”

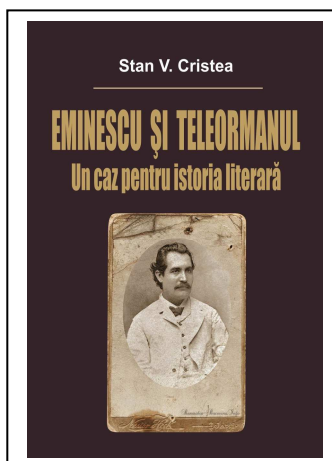
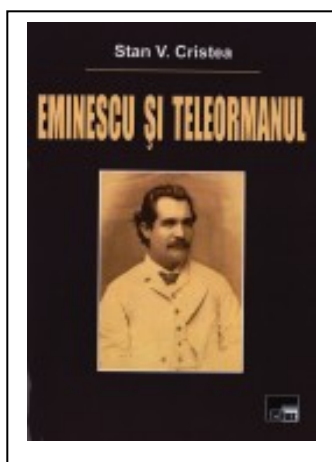
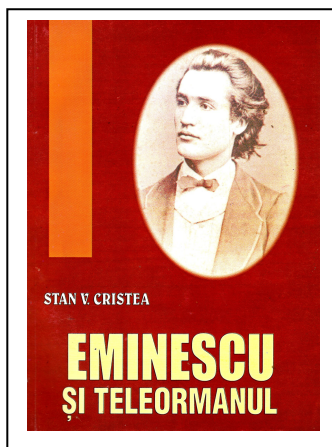
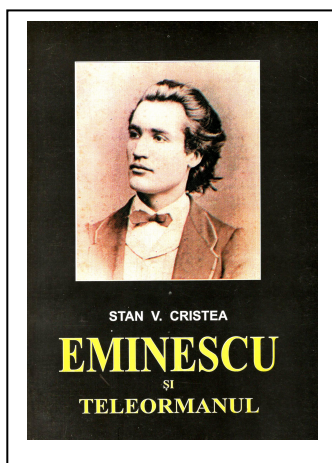
lordan Datcu,

Un dicționar regional cu totul aparte,
Meandre, VIII, 1-2, 2005, p. 37

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- istorie literară -

„Cărți precum *Eminescu și Teleormanul* (Editura Tipoalex, 2000) sunt scrise, dincolo de valoarea lor documentară, dintr-o mare iubire față de un spațiu geografic și cultural, filtrat prin cunoașterea istoriei sale până în cele mai insignifiante detalii, trecut obligatoriu însă și prin sita deasă a afecțiunii. În fond, cartea lui Stan V. Cristea este una despre Teleormanul cultural definit prin raportare la Eminescu...”

Ioan Holban,
Eminescu și Teleormanul,
Viața Românească, XCVI, 9-10, 2001, p. 242

„Mărturisesc că atunci când am început lectura cărții lui Stan V. Cristea am avut un sentiment de neîncredere. O carte de 326 de pagini despre *Eminescu și Teleormanul*!? Ce poate să cuprindă? Neîncredere risipită pe măsură ce parcurgi cu răbdare sumarul cărții. Pentru că *Eminescu și Teleormanul* este o cercetare academică, temeinic documentată (din cele 326 de pagini, peste 100 sunt consacrate bibliografiei!), cu ambiții exhaustive. E destul să menționez capitolele cărții pentru a se vedea că autorului nu i-a scăpat nimic din ce ar putea fi subordonat temei abordate...”

Ion Buzași,
Eminescu și Teleormanul,
Caligraf, V, 8, 2004, p. 7

„Cu o documentare aproape de exhaustivitate, lucrarea lui Stan V. Cristea, *Eminescu și Teleormanul* este o contribuție esențială și necesară la marea exegeză eminesciană, scrisă cu acribie științifică și pasiune, un omagiu «marelui între mari» (Mircea Scarlat), omagiu prestat «cu adorație și smerenie, dar și cu recunoștință pentru noblețea pustă peste o pecete» care poartă acum un semn de identitate, cum remarcă autorul însuși.”

Tudor Nedelcea,
Eminescu și Teleormanul,
Mozaicul, VII, 8-9, 2004, p. 14

„*Eminescu și Teleormanul* este fără tăgadă o contribuție de un angajament ce nu se onorează doar prin numele poetului, ci și prin eforturile documentare demonstrate, de care nici colective redacționale lărgite nu se pot achita totdeauna cu conștiințiozitatea lui Stan V. Cristea.”

Iulian Chivu,
Dimensiuni ale eminescologiei,
Vatra veche, V, 10, 2014, p. 21

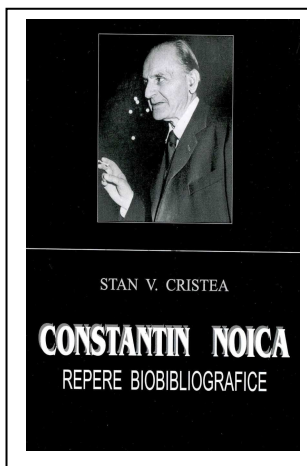
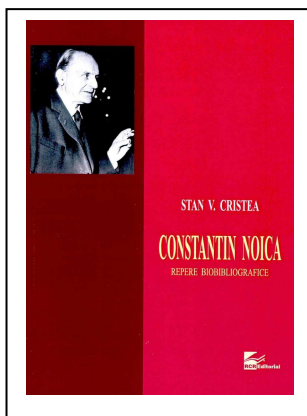
„Stan V. Cristea poate conchide cu mândrie că aventura identificării și dezvăluirii legăturilor lui Mihai Eminescu cu Teleormanul, însemnând spațiul și oamenii săi, a fost demonstrată cu suficiente argumente pentru a convinge și pe cei refractari sau mefienți în privința subiectului. Meritul său constă în aceea de a fi înfrânt cerbicia unora care refuzau subiectul, considerându-l nerelevant, și de a fi reușit să așeze definitiv Teleormanul între provinciile cu care poetul și-a «îngemănat» existența și spiritul, sporind, astfel, exegeza eminesciană cu o lucrare care-i relevă darurile de cercetător riguros. Exactitatea informației, acribia, rigoarea sunt calități pe care Stan V. Cristea le probează de fiecare dată, elemente recognoscibile ale stilului său științific inconfundabil.”

Ana Dobre,
„Eminescu și Teleormanul”,
Luceafărul de dimineață, 2, 2015, p. 4

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- istorie literară -

„Desigur, la o primă și superficială privire o astfel de carte poate trece în ochii cititorului drept o înșiruire, pe câteva sute de pagini, a unor titluri, meritul autorului nefiind altul decât al unui harnic și tenace strângător de informații legate de subiectul în cauză./ Nu este, însă, deloc așa, întrucât Stan V. Cristea (care, în treacă fie spus, deține știința și tehnica elaborării studiilor de acest fel) nu se limitează la tipărirea unui cumul de informații, desigur foarte utile, însă care ar putea rămâne închise într-un fișier dacă dinspre ele nu s-ar deschide perspective, «ferestre» lămuritoare, edificatoare în ce-l privește pe Constantin Noica și situarea lui în contextul cultural românesc.”

Florentin Popescu,
„Constantin Noica. Repere biobibliografice”,
Sud, 12, 7-8, 2009, p. 7

„De această dată, Stan V. Cristea realizează o premieră absolută, întrucât despre Noica – născut în Vitănești-Teleorman – nu exista, până acum, nicio lucrare de acest fel. Stan V. Cristea a folosit mijloacele profesionale de sistematizare a lucrărilor și a datelor biografice ale filozofului. A rezultat un volum absolut indispensabil pentru cunoașterea acestora. Indispensabil, mai ales, pentru aprofundarea lor, deoarece abia de acum înainte, o dată acestea fiind cunoscute în întinderea lor, vor putea fi adâncite și dimensiunile lor sociale, profesionale, culturale, filozofice, literare, istorico-literare ș.a.m.d.”

Dan Mănuță,
Noica și arheologia cuvântului,
Convorbiri literare, CXLIII, 9, 2009, p. 75

„Cartea lui Stan V. Cristea [„Constantin Noica. Repere biobibliografice”] are meritul de a oferi repere esențiale pentru opera lui Constantin Noica începând cu 1934, an ce coincide cu publicarea eseului *Mathesis sau Bucuriile simple* (Fundăția pentru Literatură și Artă „Regele Carol I”), până în 2011, trecând prin mai bine de șapte decenii de receptare critică și filosofică. Volumul se află la a doua ediție, aducând la zi coordonatele operei filozofului român care a influențat generații întregi de esești, critici, teoreticieni și gânditori.”

Irina Georgescu,
Constantin Noica – repere biografice și ale operei,
Caiete critice, 1, 2012, p. 11

„În filosofia românească rămân de referință cele două lucrări referitoare la opera lui C. Noica: Marin Diaconu, Florica Diaconu, *Dicționar de termeni filosofici ai lui Constantin Noica* (2004) și Stan V. Cristea, *Constantin Noica. Repere biobibliografice* (2011).”

Adrian Michiduță,
Filosoful Constantin Noica. O biografie spirituală,
Mozaicul, XV, 3, 2012, p. 19

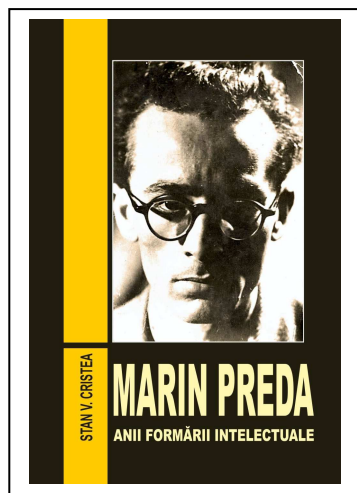
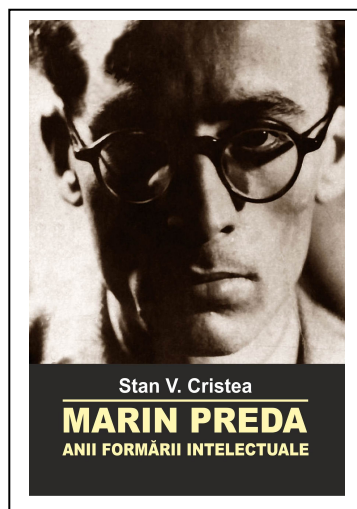
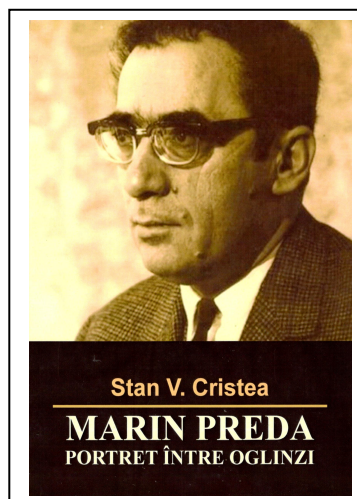
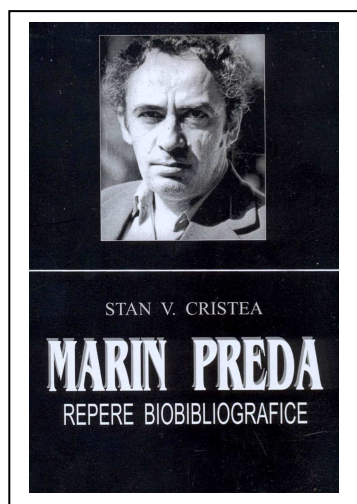
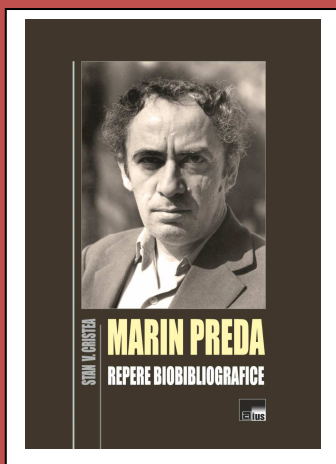
„Cu sânguința lui Sisif, Stan V. Cristea răsfoiește și adună tot ce s-a scris despre filozof, ne conduce astfel prin meandrele receptării gândirii filozofice întru ființa românească, după ce ne-a încredințat în cronologie istorică opera filozofului. Este o muncă înrobitoare, consumatoare de mari cantități de detectiv, istoric, estetician, sociolog, cunoscător al sistemului de gândire elaborat de Noica, astfel încât înșiruirea datelor care evidențiază o operă încă nereceptată în totalitate, să conducă lectorul spre receptarea corectă și deplină a cuvântului scris de Noica.”

Livia Comșia,
Totul despre Noica,
Caligraf, XI, 3-4, 2012, p. 4

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- istorie literară -

„Monumentală prin concepție și realizare, *Bibliografia Marin Preda*, alcătuită de Stan V. Cristea, se impune ca un model pentru tinerii cercetători în domeniu și, mai ales, ca un îndemn, ca un imbold pentru realizarea, în continuare, a unor asemenea instrumente de lucru, fie de către cercetători individuali, fie de către colective ale instituțiilor de profil (iată sugestia unor teme bibliografice pentru proiecte de granturi în Facultățile de Litere, de Filologie din țară).”

Constantin Cubleşan,
Bibliografia Marin Preda,
România literară, XLV, 13, 2013, p. 4

„*Marin Preda. Reperes biobibliografice* (2017) constituie nu doar un documentar amănunțit și pătrunzător al biografiei și bibliografiei prozatorului al cărui destin s-a frânt prematur în 1980, anul apariției celui de-al doilea mare roman al său, *Cel mai iubit dintre pământeni*. Întrucât cercetătorul sagace, înzestrat cu simțul istoriei semnificative (nu întâmplător a absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie) vizează (re)integrarea lui Marin Preda în tabloul sinoptic al valorilor perene, intervenind cu argumente analitice în cazul clarificării unor situații controversate din istoria existențială a scriitorului.”

Nicolae Oprea,
Despre Marin Preda, cu pasiune și trudă într-o sinteză biobibliografică,
Argeș, XVIII, 6, 2018, p. 4

„Așa cum remarcam și în cronicile consacrate celor două ediții ale *Reperelor biobibliografice*, niciun biograf al lui Marin Preda nu va putea ocoli lucrările lui Stan V. Cristea, un cercetător care știe tot și ceva pe deasupra despre «marele singuratic» al literaturii române. Este, dacă nu greșesc, singurul scriitor român postbelic care beneficiază de o biobibliografie adusă până la zi și de o lucrare privind formarea sa ca om și scriitor precum cele realizate de Stan V. Cristea într-un proiect de anvergură pe care l-a conceput și l-a asumat cu o exemplară dăruire.”

Constantin Coroiu,
Un „țaran enorm rățăcit la oraș”. Tinerețea lui Marin Preda,
Convorbiri literare, CLII, 9, 2019, p. 114-115

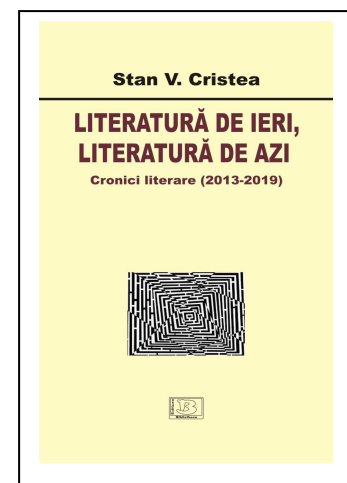
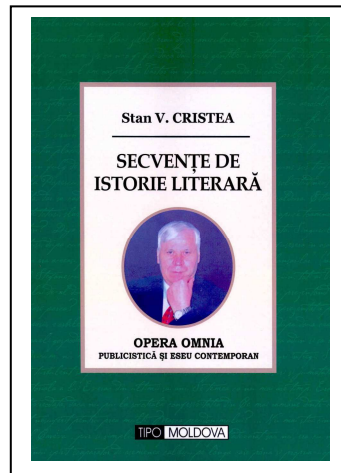
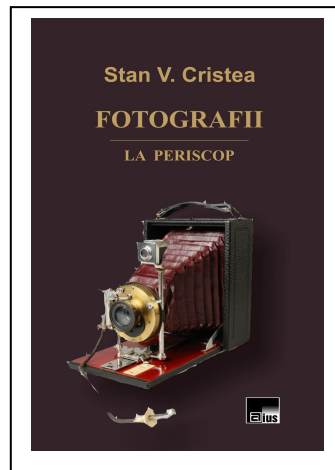
„De mai mulți ani, istoricul literar Stan V. Cristea, teleormănean ca și autorul *Moromeților*, s-a dedicat investigațiilor legate de viața și opera lui Marin Preda, cărțile sale dedicate acestui subiect (...) devenind, prin acribia documentară, prin bogăția informațiilor, atent coroborate, reperes esențiale pentru orice demers care îl vizează pe marele prozator. (...) Înzestrată și cu un fastuos material iconografic, cartea lui Stan V. Cristea, *Marin Preda. Anii formării intelectuale* (Ed. Aius, Craiova, 2019), se înfățișează ca un tip aparte de monografie, care ar merita să fie studiat ca atare în cadrul teoriilor legate de acest gen.”

Radu Voinescu,
Preda. Marin Preda,
Luceafărul de dimineață, 9, 2019, p. 14

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- istorie literară -

„Fotografiile la periscop, cartea recentă semnată de Stan V. Cristea, constituie o bogată sursă de informații noi asupra vieții și operei unor scriitori legați de pământul Teleormanului, dar și implicați în aria națională a literaturii mai vechi sau mai noi. Scrisă cu competență profesională – ca și lucrările anterioare –, rămâne un model de cercetare literară de adâncime, un instrument de lucru pentru cei interesați și, în același timp, o carte care cucerește prin stilul atrăgător, prin claritate, prin problematica pe care o ridică.”

Ion Georgescu,

Stan V. Cristea și literatura prin periscop,
OltArt, III, 1, 2014, p. 69

„Secvențe de istorie literară includ atestări documentare de care autorii unor viitoare monografii ale scriitorilor prezenți aici vor trebui să țină seama.”

Dan Mănuță,

De la Radu Grămăticul la Marin Preda,
Convorbiri literare, CL, 5, 2017, p. 86

„Ceea ce remarcăm, de asemenea, la Stan V. Cristea este, înainte de toate, siguranța și ritmul propriu de lucru, egal cu sine, ca unul care și-a găsit din prima clipă cadența și știința de a scoate la lumină din hățișurile unui material oferit haotic, greu de stăpânit și de ordonat, informații ce se impun a fi clasificate ulterior prin respectarea strictă a unor principii științifice exemplare. Din cât am reușit să-l cunosc în ultimii ani, în tot ceea ce întreprinde Stan V. Cristea primează conștiința lucrului bine făcut. Spirit scormonitor, dominat de o efervescentă și o dinamică a construcției, Stan V. Cristea se simte confortabil în liniștea bibliotecilor, supunându-se în această ipostază investigatoare unei tandre și secrete comuniuni cu spațiul intim al arhivelor literare de pretutindeni./ Consumate într-o zonă de pură conștiință, asemenea experimente ne conduc spre ideea că Stan V. Cristea are vocația unor adânci prospecțiuni, a unor proiecte cu adevărat provocatoare, spre care, impresionați de complexitatea și abundența materialului de investigat, puțini cercetători literari de astăzi s-ar încumeta să se avânte. Dintr-o astfel de zonă de preocupări s-a născut și cel mai recent volum al lui Stan V. Cristea, *O revistă din Sud: «Meandre» (1998-2010). Bibliografie* (Craiova, Editura Aius, 2018, 160 p.).

Marin Iancu,

Viața unei reviste. „Meandre”,
Litere, XIX, 9, 2018, p. 24

„Volumul [„Literatură de ieri, literatură de azi. Cronici literare (2013-2019)"] impresionează prin bogăția surselor documentare, precizia și expresivitatea limbajului, obiectivitatea, claritatea punctelor de vedere și acuratețea observațiilor critice, sistematizarea expunerii, elemente ce definesc stilul criticului literar Stan V. Cristea. Venit dinspre istoria literară, Stan V. Cristea adaugă gustului și simțului estetic nativ acumulările acestei specializări și redactează cronici literare bine echilibrate între impresionismul receptării și rigoarea științifică obiectivă.”

Traian D. Lazăr,

Dialoguri cronicărești interactive,
Pro Saeculum, XIX, 1-2, 2020, p. 226

STAN V. CRISTEA

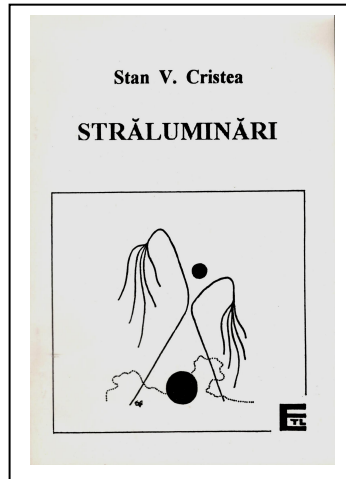
- vitrina cărților -

- poemozii -

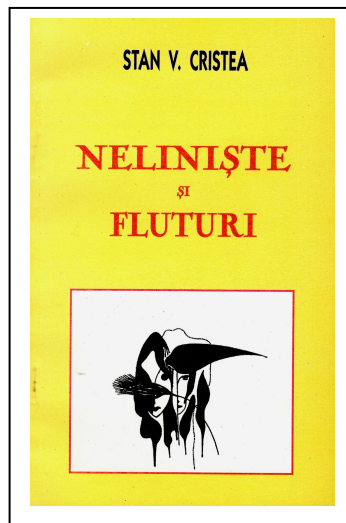
Vârsta mă arde

Se-apropie de dimineață;
prin cer se cerne de câștig;
cine n-a plecat de-acasă
și-al cui ținut e inundat de frig?!;
lungă e zbaterea și prea grea;
drumu-i, însă, presărat de stele;
vârsta mă arde, să fiu fericit
la nunta tinereții mele...

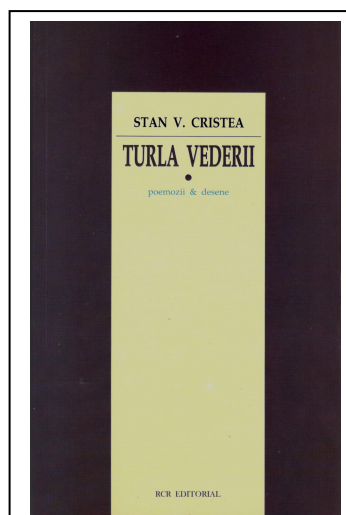
Nimeni nu se uită

Noapte-n spirit, noapte-n dor:
plânge-n cer un muritor;
nimeni nu se uită-n sus,
să mi-l vadă unde-i dus,
nici măcar nu-l cată-n ochi,
să mi-l soarbă de deochi;
numai câinii îi mai latră
visele bătute-n poartă...

Cocoșii trâmbițează

Cântecul a asudat sub limbă
și zvonul lui s-a rătăcit de cai
(nimeni nu-ți spune, însă, cum
și-n care cumpănă să stai);
în poarta zilei, cocoțați
pe gardu-mpodobit cu vise,
cocoșii trâmbițează ne-ncetat
aprinderea de focuri în culise...

Mă strigă din peceți

Sărac anotimp într-ale poeziei:
de-atâta vreme n-am mai visat!;
împăienjenit de tristețe, și
cine trebuia să fiu am uitat;
galbenă, vârsta mă arde, suav,
în steaua mea pierdută-n lume;
albul ei mă strigă din peceți,
măcar acum să-i dau un nume...

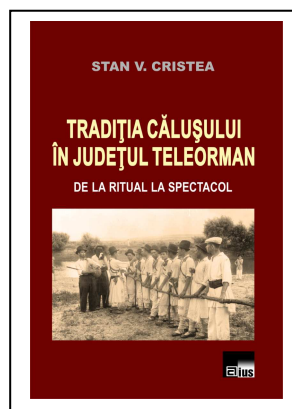
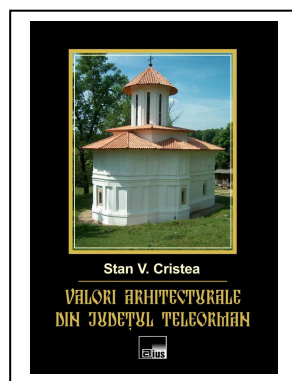
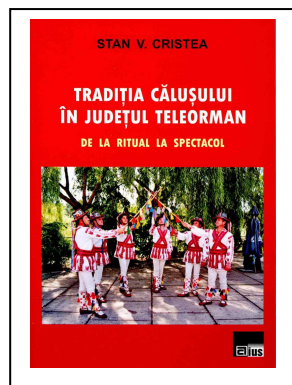
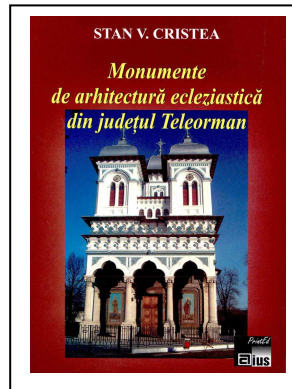
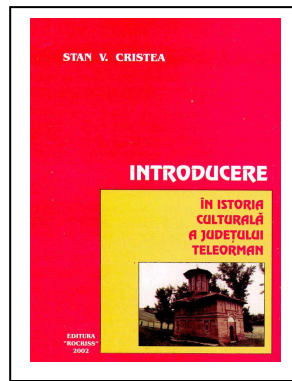
Am uitat cine sunt

E sărbătoare în câmpia mea,
străjuită de maci în floare –
mamă, eu am uitat cine sunt
și vârsta uite cum mă doare!;
numai în steaua mea polară
mai strigă un blând copil,
că eu sunt bolnav de-o gravă
alunecare din destin...

STAN V. CRISTEA

- vitrina cărților -

- publicistică -

„În contextul regional și național, dincolo de ceea ce înseamnă această zonă etnografică cu adânci rezonanțe și dimensiuni în istoria neamului românesc, păstrând până astăzi mărturie de civilizație și cultură populară de o profundă autenticitate, dincolo de o anume viață creștină și de tradițiile învățământului și instrucției publice, cu nimic mai prejos decât ale altor părți de țară, județul Teleorman s-a impus, deopotrivă, și prin bogatele și valoroasele sale tradiții culturale. Fiind, în primul rând, o zonă etnografică deosebit de complexă, remarcabilă prin dimensiunile și autenticitatea formelor de manifestare, Teleormanul evidențiază, o dată mai mult, spiritul solar al omului de la câmpie. Așezat și domol, predispus și deschis către întindere și profunzime, căutător de sensuri adânci și de frumuseți, făptuind mereu lucruri care să dureze, mereu predispus la redescoperirea și înnoirea de sine, acest spirit, marcat de pecetea credințelor, datinilor și obiceiurilor străbune, este la fel de bine ilustrat și de dimensiunile culte ale spiritualității, edificată în perimetrul acestor meleaguri. Nimic din ce s-a întâmplat pe țărâm cultural în Teleorman, cel puțin de la 1859 încoace, n-a fost străin de evoluția formelor de implicare și de dezvoltare culturală la nivel național, nimic din ce s-a întâmplat aici n-a fost împotriva firescului acestei deveniri, ci s-a făcut pornind tocmai de la realitățile și de la aspirațiile locale, cu dorința de-a așeza Teleormanul în locul pe care trebuie să-l aibă în spiritualitatea națională. Nimic din ce au înfăptuit teleormănenii pe țărâm cultural, într-un moment sau altul, n-a fost decât manifestarea firească a pornirii lăuntrice întru exprimarea talentului printr-o formă sau alta de creație sau de manifestare culturală, dar și de diversificare și de îmbogățire sub acest aspect a vieții sociale și individuale. Este însă evident că spiritualitatea Teleormanului are, în toate componentele sale, trecând peste pecetea locală, dimensiuni naționale și europene. Că Teleormanul a fost, este și va fi mereu o «câmpie eternă» a spiritualității românești, nu mai este nevoie să se demonstreze – este nevoie doar să se impună acest adevăr în conștiința publică prin mijloace adecvate.”

Stan V. Cristea,
*Introducere în istoria culturală a județului
Teleorman,*

Alexandria, Ed. Rocriiss, 2002, p. 388

STAN V. CRISTEA

- comentat
în reviste literare
și de cultură -

De către critici

Din Teleorman:

1. Gheorghe Stroe
2. Ștefan Vida Marinescu
3. Ana Dobre
4. Nedelea Tiu
5. Liviu Comșia
6. Iulian Chivu
7. Nicoleta Milea
8. Iulian Bitoleanu
9. Cornel Basarabescu
10. Nicolae Dina
11. Cristian Gabriel Moraru

Din alte zone:

1. Nae Antonescu
2. Teodor Vârgolici
3. Dan Mănuță
4. Constantin Coroiu
5. Constantin Cubleşan
6. Ion Bălu
7. Ion Buzași
8. Iordan Datcu
9. Ioan Holban
10. Radu Voinescu
11. Lucian Chișu
12. Marin Iancu
13. Nicolae Oprea
14. Nicolae Georgescu
15. Theodor Codreanu
16. Emil Vasilescu
17. Nicolae Busuioc
18. Corneliu Vasile
19. Val Condurache
20. Ion Dună
21. Petre Isachi
22. Simion Bărbulescu
23. Ion Georgescu
24. Mircea Dinutz
25. Florentin Popescu
26. Emilian Marcu
27. Tudor Nedelcea
28. Mircea Moisa
29. A.Gh. Olteanu
30. Zenovie Cârlușea
31. Aurelian Zisu
32. Adrian Michiduță
33. Marin Budică
34. Ion Roșioru
35. Rodica Lăzărescu
36. Irina Georgescu
37. Delia Muntean
38. Paul Aretzu
39. Titi Damian
40. Săluc Horvat
41. Lucian Gruia
42. Marian Nencescu
43. Dumitru Anghel
44. Marin Iancu
45. Mioara Bahna
46. Emil Lungeanu
47. Constantin Trandafir
48. Traian D. Lazăr
49. Dana Raluca Schipor

În revistele

Din Teleorman:

1. Pagini teleormănene
2. Placebo
3. Caligraf
4. Meandre

Din alte zone:

5. Luceafărul
6. Luceafărul de dimineață
7. România literară
8. Adevărul literar și artistic
9. Viața Românească
10. Caiete critice
11. Convorbiri literare
12. Cultura
13. Literatorul
14. Contemporanul . Ideea europeană
15. Bucureștiul literar și artistic
16. Argeș
17. Astra
18. Ateneu
19. Familia
20. Ramuri
21. Tribuna
22. Cronica
23. Cronica veche
24. Mozaicul
25. Poesis
26. Hyperion
27. Scrisul Românesc
28. Steaua
29. Ex Ponto
30. Discobolul
31. Sud
32. Axioma
33. Litere
34. Pro Saeculum
35. Nord Literar
36. Acolada
37. Neuma
38. Cetatea culturală
39. OltArt
40. Actualitatea literară
41. Portal-Măiastra
42. Plumb
43. Lamura
44. Vitraliu
45. Revista nouă
46. Oglinda literară
47. Ardealul literar
48. Agora
49. Vatra veche
50. Oltul cultural
51. Helis
52. Curtea de la Argeș
53. Litera 13
54. Origini
55. 13 Plus

STAN V. CRISTEA

- comentat -

În volume semnate de

A. Critici din Teleorman:

1. Ștefan Vida
Marinescu
2. Ana Dobre
3. Gheorghe Stroe
4. Iulian Bitoleanu
5. Liviu Comșia
6. Iulian Chivu
7. Nicolae Dina

B. Critici din alte zone:

1. Iordan Datcu
2. Constantin
Cubleșan
3. Dan Mănuță
4. Nicolae Busuioc
5. Florentin Popescu
6. Nicolae Oprea
7. Tudor Nedelcea
8. Delia Muntean
9. A.Gh. Olteanu
10. Dan-Silviu Boerescu
11. Lucian Teodosiu
12. Marin Codreanu
13. Corneliu Vasile
14. Mihai Antonescu
15. Marian Teodorescu
16. Mircea Moisa
17. Mircea Dinutz
18. Cornel Galben
19. Rodica Lăzărescu
20. Georgică Manole
21. Titi Damian
22. Emil Lungeanu
23. Marin Iancu

„Nu-l cunosc personal pe autorul cărții despre care voi dezvălui câteva impresii de lectură, dar mi-l imaginez ca pe un tip inteligent, cu mare simț al valorilor și cu întindere culturală deosebită. Și nu știu de ce mai cred că este și un temperament tumultuos sub aparența structurii liniștite. Presupun toate acestea și le pun în seama autorului, mai ales după informațiile extrem de interesante, cordiale și erudite oferite de volumul *Eminescu și Teleormanul* sub semnătura: Stan V. Cristea.”

Nicolae Busuioc,
Cetatea gânditoare,
Iași, Ed. Cronica, 2005, p. 54

„Stan V. Cristea, poetul, publicistul, dar mai ales – pentru mine, cel puțin! – istoricul literar care în ultimii vreo zece ani ne-a uimit prin acribia, dăruirea și competența cu care s-a dedicat elaborării unor volume care presupun ore și zile întregi de reflecție, de gândire și de documentare. Monografii, dicționare, biobibliografii. Pe bună dreptate aceste volume figurează în repertoriul de referință al unor lucrări naționale de sinteză. Autorul lor, ca nimeni altul din Teleorman, a desfoliat arhive, a răscolit cu folos documente ale vremii, a parcurs revistele și celelalte publicații adiacente cercetării lui, a întreținut și întreține corespondență pe teme de specialitate cu instituții și personalități culturale din toată țara. Nu e de ici de colea să ai puterea de a face așa ceva. Și mai ales de a «rupe piața» din când în când cu cărți importante, bine documentate și frumos scrise.”

Florentin Popescu,
Noi portrete în peniță,
București, Ed. Rawex Coms, 2010, p. 174

„Spirit prin excelență laborios, după cum o dovedesc nu puține dintre impresionantele sale volume, Stan V. Cristea s-a impus în spațiul criticii și istoriei noastre literare actuale prin interesul special pentru temele și subiectele de maximă importanță, unde cultura și informația bogată, adesea inedită sau mai puțin cunoscută, se îmbină cu spiritul echilibrat al comentariului de o remarcabilă deschidere spre marile mistere ale existenței unor creatori de geniu. Din acest punct de vedere, tot mai împlinite în ansamblul desfășurării lor, cărțile despre Eminescu, Constantin Noica și Marin Preda oferă un spectacol uimitor prin mobilitatea perspectivelor de investigație și elaborare științifică.”

Marin Iancu,
Cronica de ocazie. Poezie și proză,
Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2019, p. 447

„Un cercetător singuratic, dar cu activitate cât a unui institut, este Stan V. Cristea, de la Roșiorii de Vede...”

Iordan Datcu,
Un biobibliograf de mare ținută științifică,
Litere, XXI, 4-5, 2020, p. 20

Nu încapă nicio îndoială, Stan V. Cristea s-a impus (definitiv) în atenția criticii și istoriei literare prin câteva întreprinderi de mare anvergură, având ca suport *arheologic*, cuprinderea istorică, geografică, politică și, evident, cultural/ literară, a Teleormanului. Mă refer la contribuțiile privind viața și opera lui Marin Preda (este cel mai bun și mai minuțios biograf al scriitorului, prin cele cinci volume documentare pe care le-a realizat până în prezent), de asemenea prin două volume biobibliografice Constantin Noica și nu mai puțin prin abordarea lui Mihai Eminescu în relațiile acestuia cu Teleormanul, urmărite statornic de-a lungul a trei decenii de investigații...

Constantin Cubleșan,
Eminescu – relațiile cu Teleormanul,
Scrisul Românesc, XIX, 1, 2021, p. 5

STAN V. CRISTEA

- prezent
în dicționare
și enciclopedii -

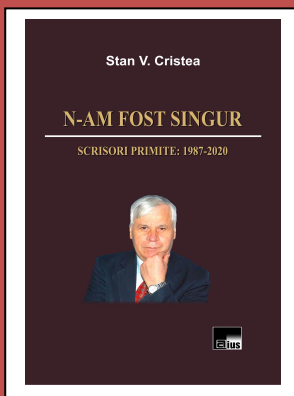
1. Ion Al. Stănescu, *Dicționarul oamenilor de cultură, artă și știință din județul Teleorman*, [Pitești], Ed. Calende, 1993, p. 41-42;
2. Stan V. Cristea, *Județul Teleorman. Dicționar biobibliografic. Cultură, artă, știință*, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, p. 193-194;
3. Vasos Panayiotis (editor), *Who's who în România*. Ediția princeps 2002, București, Ed. Pegasus Press, 2002, p. 164;
4. xxx, *Dicționarul general al literaturii române*, vol. II: C-D, coordonator general: Eugen Simion, București, Ed. Univers Enciclopedic, 2004, p. 468 (articol redactat de Iordan Datcu);
5. Stan V. Cristea, *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*, Alexandria, Ed. Rocriș, 2005, p. 126-128;
6. Boris Crăciun, Daniela Crăciun-Costin, *Dicționarul scriitorilor români de azi*, Iași, Ed. Porțile Orientului, 2011, p. 154-155;
7. Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Emil Vasilescu, *Bibliologi români. Dicționar*, Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2011, p. 77;
8. Adrian Mateescu, *Dicționar bibliografic de literatură română (1944-2000)*, vol. II (C-D), Craiova, Ed. Universitaria, 2016, p. 312;
9. xxx, *Dicționarul general al literaturii române*, ed. a II-a revizuită, adăugită și adusă la zi, coordonator general: Eugen Simion, vol. II: C, București, Academia Română/Ed. Muzeul Literaturii Române, 2016, p. 773 (articol redactat de Iordan Datcu).

La primirea Premiului special al Filialei București - Critică, Eseistică și Istorie literară a Uniunii Scriitorilor din România, pentru anul 2016.

STAN V. CRISTEA

Mărturisire

Nu știu alții ce cred despre mine, dar eu am sentimentul că n-am trăit chiar degeaba. N-am avut, poate, un destin clar de la bun început, dar el a început totuși la un moment dat să se clarifice. Asta s-a întâmplat când am ajuns să lucrez, începând din 1980, în domeniul administrației culturale, marcată pe atunci de constrângerile regimului. Însă în 1987 am publicat prima carte de versuri, **Vârsta mă arde**, și de prin acel an datează și preocupările pentru cunoașterea istoriei culturale a Teleormanului.

Începând din 1990, aceste preocupări au căpătat consistență, iar izbânzile au luat numele unor cărți: **Județul Teleorman. Dicționar biobibliografic: Cultură, artă, știință** (1996), **Eminescu și Teleormanul** (2000, 2004, 2014), **Introducere în istoria culturală a județului Teleorman** (2002), **Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni** (2005), **Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman** (2006), **Tradiția Călușului în județul Teleorman. De la ritual la spectacol** (2008, 2020) și **Valori arhitecturale din județul Teleorman** (2012). Am fost totodată coautor și coordonator la: **Alexandria: 160 de ani. Monografie** (1994) și **Monografia județului Teleorman** (1998), lucrări ce ar trebui reluate și editate în condițiile oferite de tehnologia la zi. În context se înscrie și revista **Meandre**, pe care am fondat-o în 1998 și pe care am realizat-o, trecând peste multe opreliști, până în 2010.

Cineva îmi spunea de curând că m-am cam risipit, că am abandonat prea repede poezia, care îmi marcaseră adolescența și prima tinerețe, când am fost încurajat și publicat de câțiva scriitori semnificativi ai momentului: Florin Costinescu, Anghel Gâdea, Ștefan Bănulescu, Gheorghe Pituț, Ana Blandiana și Ilie Constantin. Se prea poate să fie vorba și despre un abandon, dar el nu s-a produs dintr-o dată, de vreme ce după volumul de debut am publicat alte cărți de versuri: **Străluminări** (1996) și **Neliniște și fluturi** (1999), reluându-le în tripticul bibliofil: **Stemele din lauri, Rătăcirii în ispită, Aprinderea de vise** (2005), pentru ca apoi să-mi strâng versurile și desenele de tinerețe în antologia de autor **Turla vederii. Poemozii și desene** (2010).

Dar – cum am spus-o într-un interviu acordat poetului și prozatorului Florea Burtan – deschiderea unui alt drum a reprezentat tot o înscriere în destin și ea a fost marcată de trecerea spre lucrări evidente de istorie literară, care au însemnat alte izbânzi, și ele s-au numit: **Constantin Noica. Repere biobibliografice** (2009 și 2011), **Marin Preda. Repere biobibliografice** (2012 și 2017), **Fotografii la periscop. Secvențe de istorie literară** (2013, reluate în colecția „Opera Omnia” a Editurii Tipo Moldova din Iași, în 2014, sub titlul „Secvențe de istorie literară”), **Marin Preda. Portret între oglinzi** (2015), de la care a pornit apoi **Marin Preda. Anii formării intelectuale: 1929-1948** (2016, cu o ediție revăzută și mult adăugită în 2019), **Literatură de ieri, literatură de azi. Cronici literare: 2013-2019** (2019), **Eminescu și Teleormanul. Un caz pentru istoria literară** (2020) și **N-am fost singur. Scrisori primite: 1987-2020** (2021). S-ar putea să mi se spună că m-am cam grăbit, însă totul este ca efect al informațiilor adunate în ultimii 30 de ani, care se cereau a fi valorificate. De altfel, fișele astfel acumulate, aferente unei ediții revăzute și adăugite a **Dicționarului scriitorilor și publiciștilor teleormăneni** mă împing de la spate să împlinesc acest proiect. Însă înaintea lui s-au interpus altele, la fel de importante și ele.

Faptul că aproape toate cărțile mele s-au bucurat de aprecierile unor istorici și critici literari, aprecieri ce se regăsesc în cronicile publicate în diferite reviste și volume, reprezintă o răsplată în prezentul cotidian pentru pasiunea și truda cu care le-am realizat. În plus, cred că ele nu vor rămâne doar simple cărți pe un raft de bibliotecă, ci vor fi utile și pentru cercetările viitoare.

Se vede, însă, că preocupările de istorie literară sunt centrate pe triada **Eminescu – Noica – Preda**. Dacă în ceea ce-l privește pe Mihai Eminescu aș putea spune că am epuizat, cumva, subiectul „Eminescu și Teleormanul”, prin ultimul volum, deși nu se va putea spune niciodată că el a fost epuizat definitiv, în legătură cu Constantin Noica – filosoful din Vităneștii Teleormanului – am în vedere o altă ediție a „Reperelor biobibliografice”, iar despre Marin Preda nu spun decât atât: vine Centenarul!...

Și nu uit nici de revista **Caligraf**, la care susțin strădaniile redactorului ei șef, poetul, prozatorul și jurnalistul Florea Burtan, de care mă leagă o strânsă prietenie. Revista este o fereastră spre lume, deschisă în primul rând pentru scriitorii teleormăneni, dar și pentru toți aceia care cred, încă, în cuvânt, în frumos, în adevăr.

De voi fi sănătos, voi putea să-mi continui cercetările și să citesc alte și alte cărți, să-mi duc la bun sfârșit proiectele, să-mi împlinesc destinul. Sacrificiile de până acum vor fi urmate, desigur, de cele viitoare, căci nimic nu se poate împlini de la sine.

Iar dacă voi fi realizat ceea ce trebuia, și cât, și cum trebuia, alții pot să aprecieze. Eu pot, cel puțin în momentul de față, să spun doar că, urmând îndemnul lui Constantin Noica – „Să-ți adâncești cât mai cu bogăție priceperea întru descifrarea lumii tale, astfel încât, localnic fiind, să poți deveni universal, ridicând cu tine spre înălțimi și spiritualitatea părții tale de cer.” –, am sentimentul, tonifiant, de altfel, că truda mea n-a fost, nu este și nu va fi în zadar...

Roșiorii de Vede, 2 iunie 2020